

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2291/2023
28.06.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Дејан Пренчић, адвокат из ..., против туженог „Србија Воз“ а.д. са седиштем у Београду, чији је пуномоћник Иван Јанковић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3949/22 од 19.01.2023. године, у седници одржаној 28.06.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3949/22 од 19.01.2023. године, тако што **СЕ ОДБИЈА**, као неоснована, жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П1 1110/20 од 01.07.2022. године, у ставовима првом, другом и петом изреке, а захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка одбија.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова ревизијског поступка исплати износ од 80.050,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Први основни суд у Београду је пресудом П1 1110/20 од 01.07.2022. године, ставом првим изреке, обавезао туженог да тужиоцу на име накнаде трошкова за исхрану у току рада, за период од маја 2017. године до фебруара 2018. године, исплати појединачно одређене месечне износе, са законском затезном каматом почев од доспелости сваког тог износа до исплате, све ближе наведено у том ставу. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора, за период од маја 2017. године до фебруара 2018. године, исплати појединачно одређене месечне износе, са законском затезном каматом од доспелости сваког тог износа до исплате, све ближе наведено у том ставу. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца у делу у коме је тражио да се обавезе тужени да му на име накнаде трошкова за исхрану у току рада

за месеце март и април 2017. године исплати појединачно одређене месечне износе са законском затезном каматом од доспелости до исплате, све ближе наведено у том ставу. Ставом четвртим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца у делу у коме је тражио да се обавезе тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора за месеце март и април 2017. године исплати појединачно одређене месечне износе са законском затезном каматом од доспелости тих износа до исплате. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 98.300,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде па до исплате.

Апелациони суд у Београду је пресудом Гж1 3949/22 од 19.01.2023. године, ставом првим изреке, преиначио пресуду Првог основног суда у Београду П1 1110/20 од 01.07.2022. године у ставу првом, другом и петом изреке и одбио као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да за период од маја 2017. године до фебруара 2018. године тужиоцу исплати на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и на име накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора појединачно одређене месечне износе, са законском затезном каматом од доспелости сваког тог износа до исплате, све ближе наведено у том ставу, као и захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 98.300,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате, а тужилац је обавезан да туженом на име накнаде трошкова првостепеног поступка исплати износ од 68.950,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом на име накнаде трошкова другостепеног поступка исплати износ од 43.462,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, па је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је до 01.09.2015. године био у радном односу код „Железнице Србије“ а.д. Београд, да би од означеног дана наставио да ради код туженог „Србија Воз“ а.д. У периоду од маја 2017. године до фебруара 2018. године, тужени тужиоцу није исплатио тражене износе накнаде за исхрану у току рада и трошкове регреса за коришћење годишњег одмора. У обрачунским листама туженог нема доказа да су тужиоцу обрачунаване и исплаћиване ове накнаде. Висина утужених износа утврђена је вештачењем.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом чланова 104. став 1, 105. став 1. и 118. став 1. тач. 5. и 6. Закона о раду обавезао туженог на исплату спорних потраживања. По становишту тог суда, наведеним законским одредбама тужиоцу је признато право на тражене накнаде које у општем акту – Колективном уговору из марта 2015. године нису конкретизоване одређивањем параметара на основу којих се њихова висина може издвојити из вредности радног

часа, нити су исте посебно исказиване у обрачунским листама тужиоцеве зараде. Због тога је обавезао туженог на њихову исплату у висини утврђеној вештачењем, коришћењем критеријума из Посебног колективног уговора „Железнице Србије“ а.д. („Сл. гласник РС“ бр.37/95...7/00).

Другостепени суд је, одлучујући о жалби туженог преиначио првостепену пресуду у ставу првом и другом изреке и одбио тужбене захтеве тужиоца, налазећи да у конкретном случају нема основа за исплату утужених трошкова, јер су тужиоцу тражене накнаде за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора исплаћене, тако што су урачунате приликом обрачуна зараде и утврђене кроз вредност радног часа. По налажењу другостепеног суда када је у општем акту прописано да се у цену радног часа урачунава и вредност по основу регреса и додатка за исхрану у току рада, тада запослени не може посебно остваривати накнаду ових трошкова, јер је то право остварио кроз вредност обрачунатих и исплаћених часова рада. Околност да висина регреса и накнаде за исхрану у току рада није вредносно исказана, те да се не може утврдити у ком проценту учествују у вредности радног часа, по становишту другостепеног суда је без утицаја. Осим тога, износ спорних трошкова није могао бити утврђиван на основу Колективног уговора којим је последњи пут била уговорена њихова висина, јер исти није би на снази у спорном периоду на који се односи тужиочево потраживање.

Врховни суд налази да се основано ревизијом указује да је побијана одлука донета уз погрешну примену материјалног права.

Право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом предвиђено је Законом о раду.

Законом о изменама и допунама Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 61/05), који се примењује од 01.01.2006. године предвиђено је и право запосленог на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора (члан 118. тач. 5. и 6.), који морају бити исказани у обрачунској листи за све запослене.

Анексом Колективног уговора „ Железница Србије“ („Службени гласник РС“, бр. 4/06) одредбом члана 2. измењен је члан 57. Колективног уговора, тако што је предвиђено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора. Одредбом члана 5. став 1. тог Анекса, измењен је и члан 61. Колективног уговора и одређена је вредност радног сата за обрачун и исплату зараде.

Одредбом члана 5. став 6. Анекса Колективног уговора предвиђено је да у вредност једног радног часа укључена је и вредност трошкова исхране у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за годишњи одмор сведена на један час.

Одредбом 57. став 1. и 2. Колективног уговора од 24.03.2015. године такође је садржана одредба о укључивању месечне вредности за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора сведене на један радни час у вредност једног радног часа.

Послодавцима је почев од 01.01.2006. године остављена могућност да својим актима утврде висину трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, као право по основу рада признатих законом. Висина ових накнада мора бити одређена линеарно за све запослене, те трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу без обзира на њихову стручну спрему, звање и радно место. У конкретном случају, тужени није доставио одлуку о висини ових накнада, па би следио закључак да такву одлуку није ни донео. Међутим, то не искључује право тужиоца на исплату ових накнада. При том, се не може прихватити да су тужиоцу ови трошкови исплаћени кроз висину цене рада, јер тужени није износ ових накнада номинално исказао у платној листи тужиоца како то предвиђа Закон о раду. Стога се може закључити да је тужени у погледу исплате спорних накнада, законске одредбе примењивао на штету тужиоца. С обзиром на то да Анекс важећег Колективног уговора не садржи конкретну регулативу која утврђује висину тих накнада, тужилац основано потражује накнаду у нето износу према параметрима из ранијег Колективног уговора. Тужилац је поставио тужбени захтев у висини износа накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора утврђених на основу налаза и мишљења вештака применом тих параметара, из ког разлога је његов тужбени захтев основан.

Из наведних разлога, на основу члана 416. став 1. Закона о парничном поступку одлучено је као у ставу првом изреке.

Одлука о трошковима ревизијског поступка донета је применом члана 153. и 154. Закона о парничном поступку, имајући у виду успех тужиоца у ревизијском поступку па је обавезан тужени да тужиоцу по том основу исплати износ од 80.050,00 динара. Реч је о трошковима тужиоца за састав ревизије од стране адвоката у износу од 18.000,00 динара, као и за судску таксу на ревизију у износу од 24.822,00 динара и на ревизијску одлуку у износу од 37.233,00 динара, на основу Адвокатске и Таксене тарифе, а према вредности предмета спора. Стога је одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић